

STIVONO-NIEWS

STIVONO-NIEWS

STIVONO-NIEWS

STIVONO heeft een zeer enerverend eerste kwartaal achter de rug. Veel stormen, dus ook veel olieslachtoffers. Slecht weer wordt tegenwoordig gebruikt om olie te lozen of je tanks door te spoelen. Het vliegtuig van Rijkswaterstaat gaat met windkracht 10 toch de lucht niet in. Geen controle, dus lozen...!

Het olieslachtofferseizoen, helaas heeft de winterperiode deze alternatieve naam gekregen, begon vlak voor de kerstdagen met windkracht 10. De meeste olieslachtoffers werden nu eens niet op het Noordwijkse strand gevonden. De meeste slachtoffers vielen voorbij Scheveningen.

Op 25 december kregen wij uit het vogelasiel uit Den Haag 12 olieslachtoffers voor verdere revalidatie. Niets bijzonders. Met de vogelasiels uit Den Haag en Delft lopen goede afspraken. Gewassen vogels kunnen naar Noordwijk worden gebracht. Deze asiels beschikken namelijk niet over een bassin met stromend water, zodat het heel moeilijk voor deze asielhouders is de olieslachtoffers waterdicht te krijgen.

Eind december, geen storm aan onze kust, doch wel noordelijker op de Noordzee, kreeg STIVONO veel olieslachtoffers in het asiel. Vanaf begin januari werden zoveel olieslachtoffers binnengebracht, dat STIVONO goed in de problemen kwam te zitten.

Maar het olierampenplan dan? Trad dat dan niet in werking?

Ja, dat veel omstreden opvangplan olieslachtoffers.....

Olierampenplan

Toen in 1980 initiatieven werden ontwikkeld, mede naar aanleiding van diverse olierampen, om de opvang van olieslachtoffers op landelijk niveau te gaan organiseren, was STIVONO zeer verheugd over dit plan. Het organiseren en het inzetten van extra mankracht, al dan niet betaald, het verdelen van de olieslachtoffers over de asiels, de publiciteit, contacten met de pers, het vervoeren van de olieslachtoffers enz. is uiteraard voor vrijwilligers met een volledige werkring overdag een onmogelijke zaak. Dat juist aan deze zaken aandacht zou worden besteed, vond STIVONO een bijzonder verheugende ontwikkeling.

De opvang van olieslachtoffers, vooral in een periode dat er van een olieramp of -rampje sprake was, ging de beschikbare mankraacht, niet alleen van ons asiel, doch van alle asiels in Nederland, te boven. Het is genoegzaam bekend, dat de vele asiels uitsluitend werken met vrijwilligers, die hun hobby in de vrije tijd uitoefenen. Het overgrote deel van deze vrijwilligers heeft overdag een volledige werkring.

Bij een groot aanbod van olieslachtoffers bleek dat het vogelasiel in Noordwijk onmogelijk deze vogels goed kon wassen en verzorgen. Om de kans van overleven te vergroten, heeft STIVONO uit eigen middelen en door inzet van veel vrijwilligers het asiel gerenoveerd. Het asiel beschikt thans over een bassin met stromend, gefilterd water. Via een pomp kan het water worden voorzien van extra zuurstof. Het asiel heeft betegelde opvangruimten die goed zijn schoon te houden. Het asiel is centraal verwarmd om de gewassen vogels niet aan te hoge temperatuurschommelingen bloot te stellen.

Door deze voorzieningen kunnen de olieslachtoffers beter opgevangen en behandeld worden. Zonder meer kan worden gezegd, dat de resultaten van deze renovatie zich beginnen af te tekenen. Het aantal olieslachtoffers dat kan worden uitgezet wordt ieder jaar hoger.

In het opvangplan olieslachtoffers is veel geregeld met betrekking tot het verzamelen van de vogels, dood dan wel levend, op het strand. De levende vogels worden naar het asiel gebracht, doch dan houdt de bemoeienis van het Staatsbosbeheer op. Deze dienst is namelijk belast met de uitvoering van het opvangplan.

Richtlijnen voor de asiels alsmede de sinds 1981 toegezegde handleiding voor het opvangen van olieslachtoffers zijn er nog steeds niet. STIVONO heeft in februari 1982 de Werkgroep Opvangplan Olieslachtoffers schriftelijk gevraagd wanneer de handleiding nu eens kwam. De Werkgroep vond het nodig zelfs niet op onze brief te reageren.

Vanaf de kerstdagen werd STIVONO bijna dagelijks geconfronteerd met grote aantallen olieslachtoffers. Het was onmogelijk geworden deze vogels te wassen en te verzorgen. Begin januari vroeg STIVONO de provinciaal-coördinator in Zuid-Holland, Arno Bos van Staatsbosbeheer, hulp bij het schoonmaken van de vogels. Arno deelde echter mede, dat op hulp niet gerekende behoefte te worden, want fase 1 van het opvangplan was van kracht. Dat hield in dat alleen vogels verzameld werden op het strand en naar de asiels werden gebracht. De hulp die Staatsbosbeheer op ons uitdrukkelijk verzoek verleende, was eigenlijk illegaal. Het vloeide niet automatisch voort uit de richtlijnen volgens het opvangplan.

Nu kwamen de olieslachtoffers niet alleen uit het eigen verzorgingsgebied, maar ook uit andere gebieden zoals Loosduinen, de Zuid-Hollandse eilanden en zelfs een keer 21 koeten e.d. uit Walcheren. Ons asiel kon onmogelijk deze stroom vogels verwerken. Soms leek het er op dat we een paar dagen rust kregen, maar een nieuwe storm gooide direct weer roet in het eten.

Wat STIVONO bijzonder onplezierig vond was, dat zonder enig overleg met het bestuur deze olieslachtoffers uit andere verzorgingsgebieden naar Noordwijk werden gebracht.

De toevloed van al die olieslachtoffers en de beperkte tijd die de medewerkers hieraan konden besteden, alsmede het uitblijvend van verwachte hulp, hebben een grote druk gelegd op het werk binnen STIVONO. Op de schaarse vrije tijd werd nog eens een extra inbreuk gepleegd.

Volgens het opvangplan vertegenwoordigt de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels de asiels in de Werkgroep Opvangplan Olieslachtoffers. Vogelbescherming onderhoudt het contact met de asiels staat er in het opvangplan. Dit contact heeft zich tot nu toe alleen beperkt tot het toesturen van formulieren, die ingevuld moeten worden als er olieslachtoffers in het asiel zijn.

Op 6 februari 1983 heeft STIVONO de Werkgroep Opvangplan Olieslachtoffers te Utrecht medegedeeld dat alle werkzaamheden voortvloeiende uit het opvangplan, welke fase dan ook, voorlopig werden opgeschort. Dat betekende, dat STIVONO alleen die olieslachtoffers zou gaan behandelen die door particulieren, politie, dierenbescherming e.d. naar het asiel waren gebracht. Het opschorten van deze werkzaamheden hield tevens in, dat Staatsbosbeheer, het uitvoerend orgaan van het opvangplan, de op strand verzamelde vogels maar ergens anders kwijt moest zien te raken. We hoopten op deze manier voor elkaar te krijgen, dat de provinciale coördinatoren van het Staatsbosbeheer in Utrecht toestemming zouden krijgen om hulp te bieden als er door de asiels om gevraagd zou worden.

Wie echter dacht dat de Werkgroep of Vogelbescherming op onze brief zou reageren, komt bedrogen uit. De voorzitter van de werkgroep is tevens directeur van Staatsbosbeheer in Utrecht, maar tot op heden zijn er geen nadere richtlijnen voor de Provinciale coördinatoren gekomen.

De mentaliteit die er is bij de samenstellers van het opvangplan olieslachtoffers wordt wel geïllustreerd door het volgende. Op de landelijke asiëldag te Arnhem op zaterdag, 26 februari 1983, werd door STIVONO de vraag gesteld wat de Werkgroep Asiëls gaat doen aan de begeleiding van de asiëls, in het bijzonder met betrekking tot het opvangplan olieslachtoffers. Deze vraag kwam niet onverwacht. In de aanmelding van deze asiëldag, werd medegedeeld dat STIVONO deze vraag zou stellen. Alle gelegenheid dus om zich bij Vogelbescherming te Zeist op deze vraag voor te bereiden. STIVONO kreeg in Arnhem een nietszeggend antwoord. De heer Steinhaus, secretaris van de werkgroep, die in de zaal aanwezig was, zweeg in alle talen.

Een bijzonder ergerlijke zaak. Wij klopten alleen maar aan bij die adressen die naar onze mening gezien de toezeggingen in verslagen, notulen, opvangplan, onze belangen moesten behartigen. Wat blijkt..... overal dichte deuren. Geen enkele reactie van welke instantie dan ook.

Contacten asiëls

STIVONO heeft uit een en ander wel een les geleerd. We zullen onze eigen boontjes moeten doppen. Jammer, want dat kost weer meer vrije tijd. Contacten met de pers, het inzetten van vrijwilligers, het verdelen van vogels over de asiëls zullen de asiëls zelf weer moeten gaan doen. Wat ons betreft kan het opvangplan olieslachtoffers in de kast opgeborgen worden. Wel hebben wij de mogelijkheid opengehouden, dat, als er plannen worden ontwikkeld om te komen tot landelijke richtlijnen voor de asiëls, wij gaarne bereid zijn hieraan mee te werken.

STIVONO heeft contacten gelegd met alle kustasiëls in Nederland om te komen tot het uitwisselen van gegevens. Het is nog in een pril stadium, doch nu al kan gezegd worden dat met het Vogelrampenfonds te Haarlem vrij intensief contact is. Ook het Vogelrampenfonds heeft geen beste ervaringen met het opvangplan olieslachtoffers en met de Werkgroep Vogelasiëls. De contacten met de asiëls in Delft en Den Haag zijn al goed en onlangs is een bezoek gebracht aan het Vogelopvangcentrum te Hoek van Holland. Ook daar dezelfde geluiden over het opvangplan en de Werkgroep.

Het is nu wel een duidelijke zaak, dat wij van het opvangplan olieslachtoffers te veel hebben verwacht. De Werkgroep Vogelasiëls van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels te Zeist is duidelijk tekort geschoten in de voorlichting en begeleiding van de kustasiëls. Of in de toekomst hierin verbetering komt, valt te betwijfelen. Jammer.....omdat nu de weg voor de asiëls is afgesloten om vragen te stellen of problemen voor te leggen aan de enige instantie die er voor is, n.l. Vogelbescherming te Zeist.

Olieslachtoffers

Vooral de maand januari was een roerige maand met veel stormen en uiteraard de nodige slachtoffers.

Onderstaand overzicht geeft een indruk hoe de binnengebrachte olieslachtoffers over deze periode verdeeld zijn. Duidelijk is te zien, dat er een piek is tijdens of vlak na een storm.

De windkracht is aangehouden zoals deze langs de kust bij Noordwijk heeft gewaaid, dus niet de windkracht op zee. Deze windkracht is groter dan langs de kust. Er is zelfs al verschil tussen de windkracht langs de kust bij Noordwijk en bij Den Helder.

datum	aantal	wind- kracht	datum	aantal	wind- kracht
1 jan	2	5	21 jan	5	4
2 jan	1	4	22 jan	5	3
3 jan	3	8	23 jan	4	2
4 jan	4	9	24 jan	3	3
5 jan	3	9	25 jan	18	2
6 jan	5	4	26 jan	4	4
7 jan	1	7	27 jan	5	8
8 jan	4	4	28 jan	1	9
9 jan	5	3	29 jan	2	7
10 jan	2	3	30 jan	3	7
11 jan	14	4	31 jan	15	5
12 jan	18	5	1 feb	16	10
13 jan	1	8	2 feb	34	10
14 jan	3	9	3 feb	3	7
15 jan	44	8	4 feb	4	5
16 jan	17	6	5 feb	9	7
17 jan	32	9	6 feb	13	4
18 jan	30	10	7 feb	1	5
19 jan	26	9	8 feb	2	6
20 jan	5	4		368	

Op 11 en 12 januari was kennelijk ergens anders op de Noordzee bijzonder slecht weer.

Op 25 januari werden 21 olieslachtoffers uit Walcheren gebracht, waarvan 18 Zeekoeten en Alken. U kunt zich indenken, dat STIVONO daar helemaal niet blij mee was. De olieslachtoffers van de periode 15 januari t/m 19 januari waren juist allemaal behandeld. Door het rustige weer werden weinig nieuwe olieslachtoffers binnengebracht en we zaten allemaal uit te blazen toen Staatsbosbeheer van Walcheren een vracht in ons asiel dumpte.

Maar goed, ook deze slachtoffers zijn door STIVONO behandeld. Net daar mee klaar of een volgende stormperiode brak aan.

Op 2 februari was een topdag. Toen waren er 88 Zeekoeten en 7 Alken in het asiel. Een groot gedeelte moest daarvan nog schoongemaakt worden, maar ook de schoongemaakte slachtoffers hadden verzorging nodig. Tweemaal per dag moest iedere olieslachtoffer een capsule met een vitaminepreparaat hebben en een ontwormingstablet.

Twee medewerkers van STIVONO die, jammer voor hen maar gelukkig voor ons, werkloos waren, brachten uitkomst. Dit tweetal kon overdag een groot deel van de olieslachtoffers wassen en voeren. Zonder deze hulp was het onmogelijk geweest iets aan de stroom van olieslachtoffers te doen.

OVERZICHT RESULTATEN VOGELASIEL 1e KWARTAAL 1983

	aanwezig op 1 jan.	gebracht in jan/mrt.	Doodgegaan in jan/mrt	Gelost in jan/mrt.	naar andere asiels	aanwezig op 31 mrt
Dodaars	-	1	1	-		-
Fuut	-	14	12	2	-	-
Noordse stormvogel	-	2	2	-	-	-
Jan van Gent	1	1	1	-	1	-
Blauwe reiger	-	13	11	2	-	-
Knobbelzwaan	-	2	1	1	-	-
Wilde eend	-	8	6	-	-	2
Kuifeend	-	1	-	1	-	-
Eidereend	1	2	2	1	-	-
Zwarte zeeëend	-	3	3	-	-	-
Grote zeeëend	-	1	1	-	-	-
Middelste zaagbek	-	1	1	-	-	-
Torenvalk	-	2	1	1	-	-
Kwartel	-	1	-	1	-	-
Goudfazant	-	1	-	-	-	1
Waterhoen	-	1	1	-	-	-
Meerkoet	-	1	1	-	-	-
Scholekster	-	1	1	-	-	-
Wulp	-	1	1	-	-	-
Kokmeeuw	1	8	6	3	-	-
Zilvermeeuw	-	5	4	1	-	-
Stormmeeuw	-	2	2	-	-	-
Drieteenmeeuw	-	13	9	2	-	2
Alk	2	60	59	-	2	1
Zeekoet	9	351	316	10	22	12
Postduif e.d.	-	5	4	1	-	-
Turkse tortel	-	2	1	1	-	-
Grote bonte specht	-	1	1	-	-	-
Roodborst	-	1	-	1	-	-
Merel	-	2	2	-	-	-
Zanglijster	-	1	-	1	-	-
Keep	-	1	-	1	-	-
Huismus	-	1	-	1	-	-
Spreeuw	-	11	6	5	-	-
Ekster	-	1	1	-	-	-
Kauw	1	10	8	2	-	1
Zwarte kraai	3	-	-	3	-	-
Bonte kraai	1	-	-	-	1	-
Totaal	19	532	465	41	26	19

Op 31 maart zijn naar het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee te Texel 10 Zeekoeten gebracht om los te laten op de Noordzee.

Door de heer Swennen van het NIOZ werd medegedeeld, dat de koeten in een perfecte conditie waren. Verdere revalidatie was niet nodig. De koeten zijn geringd en per schip ergens op de Noordzee losgelaten. Met zo'n bericht vergeet men alle voorafgaande ellende en gaat men door wegen te vinden om het overlevingspercentage op te schroeven.

De Jan van Gent, Zeekoeten en Alken zijn naar het Vogelrampenfonds gebracht toen STIVONO dreigde te stikken in de vloed van olieslachtoffers.

Voor de Bonte Kraai is een plekje gevonden in het vogelasiel te Loosdrecht. In dit asiel zaten meer kneusjes, die niet meer in de vrije natuur konden worden losgelaten.